

Tisztelt Európa Tanács!
Tisztelt Főtitkár Úr!

Az emberi jogokat, a szólás- és sajtószabadságot védő magyar civil szervezetek aggodalmukat fejezik ki a médiaszabályozás kilátásai miatt. Az Európa Tanács és a magyar kormány közötti megállapodás csak az első lépésnek tekinthető a strukturális problémák orvoslásában. A médiaszabadság eléréséhez további magyarországi és nemzetközi erőfeszítésekre van szükség.

A magyar médiaszabályozást számos nemzetközi szervezet kritizálta. Az EBESZ-től az Európai Bizottságon és az Európai Parlamenten át az ENSZ-ig, a nemzetközi újságíró szervezetektől a Freedom House-on át a Norvég Helsinki Bizottsáig minden megszólaló aggasztónak találta a médiahatóság és a közszolgálati intézményrendszer függetlenségének hiányát és szűk mozgásterét.

A legpontosabb kritikát és a legkidolgozottabb javaslatokat az Európa Tanács fogalmazta meg.

A 2010-es médiatörvények elfogadása óta a Médiatanács, a közszolgálati intézményrendszer, vagy a frekvenciapályáztatás szabályozásában nem történt a médiaszabadságot erősítő változás. Továbbra is a politikailag homogén médiahatóság dönt átláthatatlan pályázati eljárásokban a médiapiacra való belépésről, és továbbra is végletesen centralizált, a valódi döntéshozatal szintjén társadalmi kontroll nélkül működő intézményrendszer kezében van a közszolgálati műsorszolgáltatás. Az ezekből eredő veszélyek korántsem elvi jellegűek. Az egyoldalú pályázati gyakorlat, az elfogult közszolgálati tájékoztatás széles közönséget ér el és torzítja a médiapiacot. Ezt csak részben képes ellensúlyozni az internetes és a nyomtatott sajtó.

Az Európa Tanács szakértőinek állásfoglalása szerint (http://tasz.hu/files/tasz/imce/2011/et_velemeney.pdf) „a Médiatanács elnökének és tagjainak kinevezésében vannak olyan mozzanatok, melyek nem átláthatók és nem mennek olyan messzire a függetlenség megőrzése érdekében, mint az az ET ajánlásai alapján elvárható lenne”. A szakértői vélemény azt is rögzíti, hogy a jelenlegi szabályozási és politikai környezetben „a Médiatanács óhatatlanul a jelenlegi politikai többség irányítása alatt marad”. A szakértői vélemény erre tekintettel többek között az ajánlást fogalmazza meg, hogy „A Médiatanács tagjainak és elnökének megválasztására elfogadott eljáráson változtatni kell annak érdekében, hogy biztosítva legyen a politikai befolyással szembeni sérthetlenségük. A cél mindenkor a függetlenség erősítése.” Továbbá a Médiatanács elnökének „kinevezési eljárását meg kell változtatni, hogy hathatósan szavatolni lehessen a szakmaiság kritériumának érvényesülését és az elnöki poszt függetlenségét”.

Ezekhez az igényekhez képest az Európa Tanács és a magyar kormány közötti megállapodás nem oszlatja el az aggodalmakat. Az csupán a távoli jövőre nézve fogalmaz olyan formális garanciákat, amelyek a strukturális problémákat önmagukban nyilvánvalóan nem orvosolják. Egyáltalán nem érinti a Médiatanács tagjainak jelölését és kinevezését, és hatása az elnök kinevezésével kapcsolatban is meglehetősen bizonytalan. Az elnök újráválasztásának kizárása a kilenc évre szóló kinevezés megtartásával legkorábban 2019-ben hozhat változást a „a politikai többség irányítása alatt” álló testület működésében. A kinevezés további szakmai feltételeinek törvénybe foglalása pedig legfeljebb távoli biztosítéka az autonóm működésnek, ami ráadásul a kinevezésről döntést hozó politikai szereplő számára – ahogyan ezt például a hasonló feltételekkel nehezített alkotmánybírói kinevezésekkel kapcsolatban Magyarországon tapasztaltuk – érzékelhető korlátot nem jelent.

Az Európa Tanács és a magyar kormány közötti megállapodás, a médiaszabályozás strukturális problémáinak továbbra is csak szűk területét érinti, és még e területeken sem hoz érdemi, a nyilvánosság további torzulásait haladéktalanul megakadályozni képes változásokat. A megállapodás továbbá nincs teljes harmóniában az Európa Tanács korábban megfogalmazott ajánlásaival.

Kérjük az Európa Tanácsot, hogy a magyar médiaszabályozást továbbra is saját korábbi elemzései és ajánlásaira figyelemmel értékelje, és tegyen további lépéseket a médiarendszerre hosszú távon ható strukturális problémák megoldására. Kérjük azt is, hogy ellenőrizze, hogy a magyar kormányzat az Európa Tanáccsal történt megállapodásnak megfelelően módosítja-e a médiatörvényt, s erről adjanak Önök tájékoztatást az európai közvélemény számára. Amennyiben ezekre a változtatásokra nem megfelelő módon kerül sor, akkor az Európa Tanács tűzze a kérdést újra napirendre.

A szakmai anyagok véleményezésében és a szakértők tájékoztatásában a továbbiakban is örömmel veszünk részt.

Budapest, 2013. február 4.

Tóth Gábor Attila
Társaság a Szabadságjogokért

Majtényi László
Eötvös Károly Közpolitikai Intézet

Hegedűs István
Magyarországi Európa Társaság

Polyák Gábor
Mérték Médiaelemző Műhely

Orbán Sándor
Délkelet-európai Médiaközpontok Hálózata